Kárpátalja anno: a beregsomi református templom

Marosi Anita | 2021.08.09., 19:41 | Kárpátalja anno

(Fotó: www.uk.wikipedia.org)

Beregsom református közössége az első időkben Mezőkaszony fiókegyházaként működött. Első, név szerint ismert szónoka Bernardus Presbiter, azaz Békányi Bernát volt 1576-ban. A XVII. század elején lett önálló a somi gyülekezet, melynek anyakönyvei 1773-tól maradtak fenn.

A közösség 600 férőhelyes temploma XV. századi eredetű, gótikus stílusjegyeket magán viselő épület, melyet az 1800-as években klasszicista stílusban átépítettek. A korabeli feljegyzések szerint a munkálatokat a helyi birtokosok, köztük Lónyay Péter özvegye, bernátfalusi Bernáth Anna, továbbá Lónyai József özvegye, valamint Bernáth Zsigmondot és Bay Károlyt támogatták.

1833-ban készült el az Isten háza, mely 1837-ben kapott háromszintes tornyot. 1863-ban tűzvészben megrongálódott az épület, melyet 1895-ben sikerült helyreállítani.

A tornyot minden szinten négy oldalról zsalugáteres ablakok díszítik. A toronyórahely fölött a szögletes, kúpos formájú sisak ívelten indul a templomfalról, közepét párkány töri meg ablaknyílásokkal. A templom hegyében található tüskés gombon egy széttárt szárnyú kakas látható.

A sík, fakazettás mennyezetű hajó két végében faoszlopok tartotta karzat épült, amelyet az oszlopfőkön és a mellvéd alján fűrészelt fadíszítés szegélyez. A mellvédet piaszterek tagolják, közeikben csúcsíves díszítés található. A 8 regiszteres orgona neoklasszicista, aranyozott díszítésű. A Mózes-szék egyszerű felmagasodó háttámlája timpanonnal zárt. A fából készült szószék ugyancsak csúcsíves díszítésű, a szószékkorona sokszögű párkányon nyugvó, bordás félgömb, teteje kicsúcsosodik. Az úrasztala csúcsíves fakerítéssel van körülvéve. A padok elején szintén csúcsíves díszítés található, terrakottás mennyezete fából készült. Az ablakokat és asztalokat eredeti beregi szőttesek és csipkék borítják.

Most is használatban van egy arannyal futtatott kehely 1678-ból, egy 1715-ből való ón kanna és egy 1705-ös eredetű abrosz.

A templomot az idők folyamán többször is felújították, villamosáramot 1935-től használnak benne.

Az első világháborúban 34-en vesztették életüket Som lakosai közül. A háború áldozatainak tiszteletére a község 1927-ben emlékművet állított fel a templomkertben.

Marosi Anita

Kárpátalja.ma